

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztőségi szállás
külső szénutca Sikóház, 36 számmal.

Előfizethetni Kolozsvárt Stein János úr középüzei könyvkereskedésében, valamint a
szerkesztőségénél; vidékről minden postahivatalnál. Előfizetési díj félévre 6 pf. évnegyedre 3 pf.

Hirdetések 10 p. kr. beiktatási bélyeg díj,
s minden négyhasábos egy sor után 4 p. kr.-nak Stein köz-
épüzei kereskedésébe beküldése mellett kiadatnak.

Közlemény az erdélyi muzeum-egyleti ajánlatok iránt.

XXXIX.

343

1535. Gr. Teleki György	1000 pft
1536. Ifj. Dézsi Domokos ur	150 „
1537. Hincz György kolozsvári evangelicus lelkész ur egy 100 pft-ról szóló kötelezvényt és egy sirkövet.	
1538. Cseh Ignác ur rendes részvényt	5 „
1539. Cseh Katalin rendes részvényt	5 „
1540. Mátyás Zsigmondné rendes részvényt	5 „
1541. Barabás Farkas ur rendes részvényt	5 „
1542. Cseh Eleonora rendes részvényt	5 „
1543. Dr. inkovics Ignác ur rendes részv.	5 „
1544. Zámber László ur rendes részvényt	5 „
1545. Zámber Juliánna, özv. Somogyi János- né rendes részvényt	5 „
1546. Domokos Mihály ur rendes részvényt	5 „
1547. Vajna Ferenc ur rendes részvényt	5 „
1548. Vajna Ignác ur rendes részvényt	5 „
1549. K. Horváth Ignác ur rendes részvényt	5 „
1550. Bartók Károly ur ezüst és réz-érmeket, egy régi latin bibliát, 1603-beli nyomtatást és egy rendes részvényt	5 „
1551. Cseh Miklós ur rendes részvényt	5 „
1552. Vajda Nagy Sándor ur rend. részv.	5 „
1553. Arkosi Lajos ügyvéd ur rendes részv.	5 „
1554. Pallos Gyula ur rendes részvényt	5 „
1555. Csukás Sándor ur rendes részvényt	5 „
1556. Marton Ferenc ur egyszer mindenkorra	5 „
1557. Nagy László orvos ur egyszer mind	5 „
1558. Rothenstein Salamon egyszer mindenkorra	5 „
1559. Nagy Sándor egyszer mindenkorra	5 „
1560. Ifj. Pávai Vajna Antal egy rend. részv.	5 „
1561. Fogarasi Ámucl esperes ur egysz. mind	5 „
1562. Farkas János volt kincstári irattárnok ur egy dr. Bathori István-aranyat, Werbőczy hármas könyvének latin-magyar szövegű Heltai-féle kiadását 1572-ből és egyszer mind államkötelezvényben	20 „
1563. Dörgő László ur két dr. arany, 43 dr. ezüst és 21 réz-érmét, az 1837-dik évi országgyű- lés jegyzőkönyvét és beszédek-tárát, 20 dr. vegyes tartalmu könyvet és egy dr. kövületet.	
1564. Király József károlyfejérvári polgár Erdély viszontagságai a mohácsi vész után című kéziratos, Bethlen Farkas, Kemény Já- nos és több más írók kézirataiból összeírva 1718-ból.	
1565. Ifj. Filker Elek ur 40 dr. stufát, két dr. kövületet, feles. kisebb-nagyobb csiga- és kagylófa- jakat, egy dr. ezüst és 3 dr. réz-érmét, Olaszhonak	

I. Napoleon hadjárataira vonatkozó földképét és élté-
folytaig évenként

1566. Kőrös László ur 12 dr. érdekes könyvet.
1567. Virág József szilágy-somlyai polgár egy
vaddisznófőt.

1568. Özveggy Bogdánffy Gáborné 16 darab
ezüst és 39 dr. réz-érmét.

1569. Boér Károly ur egy magyar aranyat és
egy muszka ezüstpénzt.

1570. Könyves Tóth Kálmán, debreczeni tanu-
ló egyszer mindenkorra

(Folytatása követhet.)

AZ EGYESÜLETI MUNKÁSSÁG.

A nem oly igen régen mult nemzeti közszerencsét-
lenségnek egyik legsajnosabb következménye volt ránk ma-
gyarokra nézve az egyesületi munkásságnak hazánkban
fennakadása: a nemzet szíve és lelke földében egyszerre
meghalt egész serge a jó eszméknek, burján lepte és foj-
totta el a már kikelve volt magvakat, parlaggá lett a leg-
dusabb növényzetre elkészítve volt mező.

Ez állapotot mentől hamarabb teljesen meg kell szün-
tetnünk: életet, erőt, elevenséget kell elterjesztenünk a
köz munkásság minden mezején. Ezt kívánja tőlünk a haza,
ezt parancsolja az önfentartás ösztöne. Ez egykor virág-
zásunknak volt kezessége, ma lételünk csaknem egye-
dül foltétele.

A gondviselés vagy tán nemzetünk védő szelleme—
ugy látszik — tudunkra adta e komoly igazságot; mert
hogy az egyesülési ösztön és tevékenység minálunk mos-
tanság gyarapodásban van, ezt elvitatni nem lehet — ta-
nubizonyosságai ennek a magyarországi erős és sikeres
mozgalmak, kivált az anyagi téren, mikkel — adja az
ég — hogy a szellemiek is mentől előbb arányba jöjenek;
bizonyosságai a mi szerény erdélyi törekvéseink is.

Azonban még — őszintén szólván — aligha sokkal
tovább vagyunk a kezdet kezdeténél: vérévé kell min-
den magyarnak válni amaz elvnek: segíts magadon,
ha elesni nem akarsz! Ennek kell mindnyájunk
mindenkori jelszavának lenni; s csak akkor lehetünk né-
mileg nyugodtak, akkor szunhetnek meg nagy aggodal-
maink, a mikor látni fogjuk, hogy hazánkfiak

nak lehető legnagyobb száma van egyesül-
ve minden fontos, feltett és különösen ápo-
landó hazai, és kivált nemzeti érdek gyá-
molítására.

Miután külön törvényhozásunk nincs: nekünk a köz-
jót — mint a miben és mi által kifejezettnek tartja az ép
magyar szív és agyvelő a haza javát, sőt az egyéni lehető
boldogságot is, — nekünk — mondom — a közjót na-
gyobbacska szabásulag munkálhatni más, mint az egye-
sületi tér, nem áll nyitva. Vajha figyelemre méltatná ezt
azon honfiak, kik egyesületeink részint kicsinylőleg
néznek le, részint létüket tudomásul sem veszik, sőt — a
mi még nagyobb szerencsétlenség — közérdek, a köz
nemzeti és polgári kapcsolatok létét is tagadni látszanak.

Az egyesülés mindig erő, az erő élet. Örvideni kel-
lene minden jó honpolgárnak, midőn valamely üdvös cél
elérésére jól gondolt és életbeléptetett szabályok alapján
többeket egyesülni lát. Az egybecsátolt pénzbeli és szel-
lemi, munkássági és rokonszenvi erő, kellő szervezettel
s célhoz mért jogkörrel csak javára lehet a köznek. Na-
gyobb vállalatokat, mik diszeiz országoknak, mik a nem-
zeteknek becsületet szereznek, s a közjót általános kiter-
jedésben eszközlik, egyesek ereje létesíteni elégtelen:
ide vagy a közhatalom segélye és minden akadályt legyő-
ző légyen szava, vagy a belátóbb és jobb hazafiak ön-
kéntes és okos egyesülése szükséges.

Szíveimből ohajtom azért, hogy minél előbb eljőjön
az idő, midőn számunkra ezek egyikét vagy másikat, min-
den bajt meggyógyító s közboldogságot eredményező ál-
dásul adandja az ég! S hiszem is, hogy eljő, ha mi is ki-
tartóan és eszélyesen munkálkodunk rajta, ha egyet nem
értésünkkel, mindig másra támaszkodó lágyságunkkal el-
lenkezőre nem hajtjuk a gondviselés kezét.

Az egyesületi munkásságnak azonban, feltéve, hogy
az alap és vezérelveken hiba nincs, csak némely fölté-
telek mellett vannak meg jó következményei; ugy t. i. ha a
tagok kellő számmal vannak s közszellem-
mel bírnak. E nélkül bármint egyesület kevésbé foly-
bé hasznosan a közéletre, parányi vonásokban eszközöl-

A MEGTÉRT TÉKOZLÓ.

Költői beszély.

Vasárnap volt s egy kis székely család —
Takarékos ebédje hogy lejárt —
Félkörben ült, buzgó abittal,
S szintugy látszott, hogy szép dologra várt.

Tisztára mosdva nagyja, apraja,
Miként az ifjú hó, azon fehér, —
Önfonta, szőtte, varta köntöse,
Mely drága gyári kelmékkel felér.

Az apróknak figyelmet intenek,
S megszűnt legott a gyermekes tusa
S hogy volt közöttük harc és háboru,
Mindeniknek mutatta kantusa.

Unokáját a jámbor agg anya
Ölén tartá, s lármázó hajlamát
Csukor-darabban vásárolta meg,
A többi ugy is hallgatá szavát.

Asztalán ült az ősz családapa,
Székely Mihály uram, és fővegét
Levéve, azt melléje helyezé,
S eljáratá család körén szemét.

És most a könyvek könyvét felnyitá,
Az evangéliomnak lapjait,
S alkalmilag, mely jegyezve volt,
A tékozló fiu sorára nyit.

És olvasá: „midőn már mindenét
Eltékozlá, s értékek őre lett,

S szerencsés volt az éhségtől gyötört,
Ha azoknak étkéhez férhetett.

Tovább megyen: „atyám bérései
Bővelkednek s én éhen pusztulok;
Atyámban volt, van és lesz irgalom,
Lábaihoz borulni indulok.

S ilyeténképp esdeklek térdemen:
Az ég ellen vétkeztem s ellened,
Oh jó atyám, és méltó nem vagyok,
Hogy hordozzam továbbiglan neved.

De lelkednek jószágát ismerem,
Ha teheted, bocsáss meg jó atyám,
Bűnhődésem, mint bűnöm, szörnyű volt,
Tekints lelked jószágával reám.

Vándorbotját vevé, és roskatag
Tagjaival apjához ballagott,
Törődött szívvél, omló köny között,
Miképp mondá, akeppen szóla ott.

Az apa mond: „Megjött, ki elveszett,
S ki meghala, fia”, feltámadott,
S örömben ujja gyűrűt és
Öltonyt reá mi szívesen adott!

Az apának keblére tódula
A boldogság, öröm szemlátomást,
S legkövőbb tulkaból üli meg,
A vig viszontlatási áldomást.

Az evangéliom példázata
Megható volt: székely Mihály s neje
Egymás könyves szemébe néztek,
S a szent könyvet bánattal tette le.

Miért a könyv? hisz e mind példaszó;
Oka van rá; itt fekszik a titok;

Van nekik is szívbánatukra, egy
Eltántorult s eltűnt Ferencz fiók.

Utána gyermeksege óta ök
Mi sokszor láttak bánatos napot,
Mélattalanul bánt úton-útfélen
Mindennel, kit elől-utól kapott.

Naponta mennyi ablak-tábla, hát
Hány gyermek fejbetörve általa?
A helységben egy kert vagy egy major,
Székely Ferencztől biztos nem vala.

Szüloire kárt s bánatot hozott,
És a mint nőtt, ugy nőtt merénylete,
A tájnak ő hirhede kalandora,
S egy csintyfűzés volt ifjú élete.

Közel eső vásárok nélkül
Ritkán voltak, a holott rendesen
Csikót, tinót árult, a melyeket
Apjából hajtott szép csendesen.

Mig ára tart, van zajos vigalom,
Muzsika és sarkantyú zengete,
Táncz, dözsölés csak akkor multak el,
Ha nem bírá tikkadt lélekzete.

Egyébiránt Ferencz jó szívű volt,
Ezt sok szegény érezte s sok beteg;
Csak indultja szörnyűséges, ez
Rombolt, ha jött, mint zúgó fergeteg.

Ez indulat rohamja szülte azt,
Hogy egykor edes anyját, a ki őt
Intette jóra, bűnös kézzel el,
Hanyatt löké durván, a gyöngye nőt.

Fenyítő kart, mit törvény és apa
Feléje tart, s az órvád kínait

heti a jót, célja felé lassan halad, s ritkán növi ki magát teljes férfiasági állapotra. Az erkölcsi, mint physikaierő, bámulatosan hatványozódik sok és új erő hozzájárulása által; kevés tagu egyesület, melynek nagy célokat kellene elérni, azon építőmesterhez hasonlít, ki előtt széles, tágas udvar, pompás tervrajz áll, s az építetőknek nincs módja az anyagokat megszerezni s napszámókat fizetni.

További és nevezetes kellék: a tagok ígért-tartása. A ki magát valamely egyesület irányában pénz vagy munkabeli segélyre, részvényességre kötelezte, azt a kiszabott időben és mértékben teljesíteni is köteles. Férfiról, ki nevére érdemes, mert e név valóban sokat jelentő, fel kell tennünk, hogy midőn valamire magát kötelezi, előbb jól számot vet dolgaival. Itt nem játszás, nem hiu csillogás írog fen, de a jónak komoly eszközési szándéka és kötelezettsége. Ki a mit jótékony célra aláír, azt magára, vagyonára tereként rátette, mi alól őt semmi fel nem menti, ezt neki minden eshető-letet, mert ezek céljait csak a tagok filléreivel érhetik el; miket ha akár idejében bé nem fizetnek, akár megcsontolnak, mindig maga az ügy szenved miatta. Az egyesületi munkásságnak ábeczéje, minden ez utoni sikernek záloga, az ígért-tartás. Ennek ellenkezőjében kell rejteni az oknak, hogy nálunk oly kevés vállalat sikerül, hogy oly kevés egyesület felel meg teljesen a céljának. A míg szilárdabbak nem lesznek fogalmaink az önként elvállalt kötelezettség iránt, addig nagy és szép eredményeket ne várunk. Egyesületbe léptünkkor több kevesebb jogot, s annak közzététele által a közvélemény előtt bizonyos kitüntetés nyertünk, mihez a pontos fizetés és munkássági segédkezés kötelessége erkölcsi tereként járul: amazokat élveznünk s ezt elutasít-nunk, legkíméletesebben szólva, nem lovagias. Az egyesületeknek nem annyiban aláíró mint fizető, nem csak számnevelő, de inkább munkálkodó tagokra van szükség.

Emlitem még fő kellék gyanánt, az egyesületi igazgató testületek kötelességérzetét, a tisztviselők hivatalra termettségét és kitartó munkássági hajlamát. Ezek nélkül is csak féleredményeket állíthatni elő, vagy úgy járunk mint azon gép, melynek kerekai nem függenek a mechanica törvényei szerint össze, úgy járunk mint azon székér, melyet egyszer itt, máskor amott rándít meg a vonó erő, s mely csak félre megy a midőn megy is, vagy a lesz a ránk bizott egyesület sorsa, mint azon kertész virágaié, ki egyszer kétszer megönlözi azokat, ötször-hatször nem, meggyomlálja midőn kedve van, s gazban veszni engedi, midőn szeszélye úgy hozza; ültet, midőn kapálni kellene, és néhány napi gondviselés után hetekig hagyja pusztuló-jában. Egyesület így fenn nem állhat. Az egyesület — hogy úgy mondjam — egy testetlen személyiség: nem érez, nem szól, nem kíván — mindezzel tisztviselői tartoznak,

ők kötelesek mellette felszólalni, érdekeire ügyelni, cél-ját szem előtt tartani, arra felé sietni, és pedig nemcsak mikor egyébtől érkeznek, vagy kedvök tartja, nem is csak föl-fölbuzdulás állapotjaiban, hanem folytonosan, mindig, egyenlő kitartással. Ha az egyesület ügyei vitelében hézagok, megszünések, hetekig, hónapokig tartó semmit nem tevések fordulnak elő, ugyan — kérdem — eljuthat-e az kitűzött céljához? Bizonyítatlan nem: elmegy fél pályáig, eszközöl némi jót, azután sinleni kezd, elárvul s elenyé-szik.

Az érintett bajok férgéi az egyesületi életnek. — Írt-suk ki! Kövessük ebben az angolokat, ezeket az egyesü-leti legnagyobb művek alkotóit! Számunkra jelenben egyik leghasznosabb közmunkássági tér az egyesületi, innen pedig csak úgy árad áldás ránk, ha erőnköt egye-sítjük, kötelezettségünket megszeghetlenül tartjuk, mind-nyájan kivétel nélkül munkálkodunk.

Gróf MIKÓ IMRE.

BORÁSZATI LEVELEK.

(Folytatás.)

A szőlő négy művelést kap s mindannyit az ekével; — az első kapja mindjárt a fagy feljötte után, mi rendesen 20 februar között esik, ezt nyitásnak hívják és a cabat ekével történik; célja azon borozdát felválni, melynek közepében áll a szőlőtőke, és a levágott földseleket a két sor közti üres helyre fektetni: ennelfogva a béres a szőlő-sor mindkét oldalán végig megyen. Mivel a béres e munkálatával a sorok élén a két töke közti földhez nem férhet és ott egy keskeny hát marad, mit itt a cavaillon-nak hívnak, azt emberi kézzel, ásólapátokkal hanyják szét.

Ezen első művelést mártius végével el kell végezni; — s ezt követi mindjárt a második munka aprilisben, mely hasonlólag egy felszántásból áll, csak hogy ezt nem ekével teszik mint az első, hanem egy — mással, melynek neve courbe, s az elsőől rudjának, s egy-szersmind gerendyének görbesége által különbözik.

A cabat-nak elhivatása a szőlőkifedés, rudas geren-delye úgy van irányozva, hogy az eketalp mi közelebb férhessen a szőlőtőkéhez.

A courbe ennek tökéletes ellentéte, mivel a szőlő befedésére van rendezve, az ekevas ketté metszi az első ki-fedéskor alakított borozdát, és felhanyja a szőlőtőkére. — Ezen második munka alatt egy nő is mehet az eke mellett ásóval a kezében oly móddal, hogy a sorokba lé-vő homlitásokat látva, az ásólapáttal megóvhassa az eke általi betemetéstől, mit általtal el, hogy azon percze-ben, midőn az eke a homlitás előtt elhalad, ennek eleibe tartja lapátját.

Május első napjaiban jön a harmadik munka, mit az első eke, a cabat, azon módon végez, mint fent elmondók a nyitásnál. — A negyedik munka, a hogy a harmadik végződik, megkezdedik és nagy szorgalommal folytatandó a courbe-ekével, mint a második munka. Ha ezen utolsó-val, mely a szőlőgyökereket befedi, nem siet az ember, és nagy melegek állanak be, a szőlő megsínlené, és a termésben nagyon megzavarná, sőt az is megtörténik, hogy sok tö kiszárad.

Ellenvetésül felhozzák némelyek azt, hogy az igen hamar negyedik munkával, ha esős idők állanak be, a szőlő igen meggyepesedik, és ez a termést gátolja. Er-re az a felelet: a burjánt ki lehet gyomlálni, s két ros-közt, ha kell választani, egy okos vinczellér a kisebb-keket fogja venni, és így a negyedik munkával mindig siet-ni fog.

Juliusban a szőlőt megvelevezik, megcsontolják, hogy a levegő jobban átjárhassa, s főképp, hogy a gerezd job-ban ki legyen téve a nap sugarai hatásának.

Az is megtörténik igen sokszor, hogy mivel ezen kerületben a szőlőt igen puján mivelik, a negyedik mun-kakor sok gerezd földdel betemetetik: ennelfogva az asz-szonyok és gyermekek feladata ezen segíteni az által, hogy kezeikkel a földet lekaparva, a még éretlen gerezde-keket lehetőleg a napnak kiteszik.

A kerületben minden szőlőt puja karón mivelnek, és rendszeren nem engedik magasabbra fel 40 centimetre-nél.

A karózásra czöveket, és lécezt használnak, amaz 66, ez pedig 350. c. m. hoszu szokott lenni.

A szőlő itteni karózása egy egyenes spallér, mely szakadatlanul végig nyulik a borozdán. Ehez köttetik a szőlőtőke, és venyigéje, a legczélarányosabb formában, hogy mindkettőt ezáltal biztos támaszt nyerjen, s a ge-rezd a nap hatásának kilegyen téve.

A szőlő kötésére a rekttyét használják, minék vas-tagjából szigonyt hántrak, éppen úgy mint a kádárok az abroncskötésre, és azzal kötözik a gyengébb venyigé-keket, a töltet magát hántallan vékony rekttyével kötik.

A karók majd mind gesztenye, a lécek fenýőfa, ezt nagy részt a felvidékről, amast Perigordból szállítják, a karó ezre helybe szállítva 7 frank, a lécz 16 fr. a re-kttyének 3 frank.

Majd minden szőlősgazda átlátja, és igyekezik a művelési költségeket javítások, és művelés körüli változá-sok behozatalánál lejjebb szállítani; de még eddig senki-nek sem sikerült. A főök, min megtörik, a munkások buta-sága (ignorance). Ezek annyira rabjai a régi szokások-nak, hogy minden újítások elleni szegülésből egy már át-hághatlan akadályt talaszoltak össze.

A legjobb időjárásnak tartják a szőlőre nézt, télben a fagyot, ha nem felette kemény, 7 — 8 fok a 0 alatt a szőlőnek nem árt, és ha a hideget hoszas esőzés nem előzte meg, mondhatni hasznára szolgál, elpusztítván az ártalmas férgeket. Tavasszal lanya, meg nyirkos tem-peratura, a sok eső, nem csak nehezíti a művelést, sőt a csigák elszaporodása által veszélyezteteti a szőlőt. A ta-vasz vége és a nyár kezdete legyen száraz, nagy meleg nélkül mert ez a virágzás korszaka; a nyár többi szakába-n a nagyobb melegségi fok is megjárja; de éppen a virág-zás után, s mikor a szőlőszem pirulni kezd, az időnkénti esendes eső jó hatást gyakorol, hogy az esőnek e hatása meglegyen, borus égnei kell lenni, különben a virágzás

*) Kérdem: mi különbség a magyar földön lakó oláh, rác, tót, német, magyar, és a híres civilizált francia vinczel-lér közi? Semmi Általában szabad legyen egy általános meg-jegyzést tenni. Franciaországban, a milyen könnyű az ipar bá-mely ágában a javítás, és mondhatni, a milyen mohón körölik azt fel a munkások, éppen oly nehéz, mondhatni, lehetetlen minden javítás, újítás, gépek alkalmazása az általános mezőgazdaságban, a földművelésben; itt lehetetlen az újítás: azért ez ország hanyatlak akkor, midőn a magyar föld halad, és virulásnak indul.

K.

Kerülni el, széles világra megy,
Bolyongva tölti kétes napjait.

Sokszor virult ki már a körtefa,
A mely csillagvizsgáló tornya volt,
Sok vig szüret lefolyt már nélküle,
S a helységből sok jó öreg kiholt.

És neki hire-hamva vesztve van,
Az aggszemeket ezért rezgi át
A bánat gyöngye, s ezért tette be
A jó öreg az áldott bibliát.

„Oh, vajha bár csak egyszer látnom őt
Megengedné a jó Isten nekem
— Mond az agg nő — síromba csendesen
Mennék, tudván hogy él, még gyermekem.”

„Itt van fiad — mond fegyver csörtetlőn
Egy belépő hadnagy — oh jó anyám!
Az ég ellen vétkeztem s ellened,
Ne átkot, mondj itéletet reám.”

Itélet, átok, bí feledve van,
Ily ünnepeit rég őlt e kis család,
A két öreg egyszerre szólala:
„Hála Isten, fiam áldás reád!”

S a mint fiok köpenyét szétnyitá,
S ölelni agg szülőihez rohan,
Egy kar támad feléjük, s jobb felől
Csak öltönyének puszta ujjá van.

Marengónál tartalmát egy golyó
Elhordta, s így csak baltja végezé
Munkálatát. Bár csonka karral ő
Az égi kéjt egy szívvel élvezé.

„Fájt — mond — kimondhatatlanul nekem,
Midőn karom elhordta a golyó,

Oh fájt, de nem karom miatt vala,
Fájdalmam oly metsző, oly lángoló.

Mosolyg a harczi, sérülést ha kap,
Az fájt, miért meg nem csókolhatam —
Mert elröpt — azon golyót, a mely
Megtorlód lett, én edes jó anyám!”

Pergett a köny, pergett zápor gyanánt,
Órom, hála, megtérés könyei,
S lettek a kis holdog székely család,
Koszorújának drága gyöngyei.

HÓRY FARKAS,

TERMÉSZETRAJZI CZIKKEK.

Borszék állatvilága.

(Folytatás.)

Az állat-evő bogárrend közül jelesebbek: a cserepes botok (claviger testaceus), melyet a hangyák fészkeibe vonszol-nak s ott ápolva táplálgatják. A bozontos és zöldszárnyu raból (staphilinus hirtus et chloropterus), a szurkos tursz (scarites pi-ceus), az erdei, aranylő, viola, pipor és fémcs futonez (carabus sylvestris, auroniens, violaceus, purpurascens et metallicus), a korcs erdei czingolány (cicindela hybrida, sylvatica). Az elő-di bogarakra csak a négy foltos méhés (clerus quadrimacu-latus), a vállas tuskér (mordella humeralis) és a mérges izgoncz (lytta vesicatoria), melylyel embert s állatot megölni lehet — em-lékeztetnek. A dögések családja pedig a tákajak virmász (anthrenus, scrophulariae), feltelhely porva (dermestes semico-leoptratus) fenyő fűskata (coccinella areata), és temető hul-lában (nekrophorus mortuorum), melynek szokása holt állatká-kat a földbe elánni, azzal lárváit étetendő — özpontosul.

Végül a málladé-evő rendet az aranyeres nedér (ips haemorrhoidalis), a két revenyész (pytho coeruleus), a bukk rejtőny (tenebrio fagi) és a földészek családjából bor-zas díszely (cetonía hirta), lisztes s márványos cserebűly (melo-

lontha farinosa, fullo) s európai szarvancs (oryctes nasicornis) képviselik.

Pillangókban Borszék körzete nem a leggazdagabb, de azért mégis jön néhány ritkább faj elő, például:

A szürkületi lepke (blatta) közül: a fenyő moly (ti-na resinella), melynek hernyója a fenyőágokba szur s az onnan kiszivárgott diónagyságu szurokgumóval tétel, ezt egyszermind bábjá számára burokul használván. A jegénye levélsodró (tor-trix hercyniana), hernyója pedig szövetével a tüleveket hálóz-za körül.

Az éjlepekhez (phalena) a fenyvesi és nyír-mérő (geo-metra pinii et betularia), továbbá a sétányokon roppant meny-nységben előjövő gyönyörű piros éjelész (noctua jacobaeae), melynek sárgafekete hernyója ezerekenként élődik a berzedt üsző-gör (senecio jacobaeae) nevű füvényen. A nagyon szép de ritka körös éjelész (noctua fuxini) és a T betűs fonó (bombyx tau), mely a bukkhavason gyakori. Az estlepek (crepuscularia) rend-jéből csak a bajnócza öklelő (zygaena filipendulae), a herés ü-veglepét (sesia fuciformis), a fenyő és fagyal-szendert (sphinx pi-nastri et ligustr.) észlelhettem. Ellenben

A naplepek (papilio) számos faját naponként láthatni vi-rágról-virágra szállongani. Ezek nevezetesebbjei: a zaka és nyír csuszamló (hesperia telephü, betulae) a kis- és nagy hermyon lepke-dő, melyekkel a Borpaták völgyében oly gyakran találkozhatik a vendég. Végre a gróf Lázár Mór által Radnán legelőbb ész-lelt gyönyörű Apolló (tachyptera Apollo), melyből 1851-ben két példányt fogtam özvadászat alkalmával a tölgyesi sziklás erdők-ben, de tavaly egyet se voltam szerencsés látni.

A borszéki borviz.

Remélem, elég mindent felszámoltam annak bebizonyításá-ra, hogy Borszék természetrajzi tekintetben Erdély legkínőbb helyeinek egyike. Pedig a legnevezetesebb jelenségről ugyszól-va még nem is emlékeztem, — ez az annyira hírhedt ásványfor-rások nagyszáma, melyeknek vizét régebben még Bécs, Páris, London és Konstantinápolyban is itták. Ki ne ismerne hazániai közöl a székely atyafiak fakó szekerén szanaszét hordatni szo-kott borszéki borvizet? Lássuk tehát ennek is eredeti képződését.

(Folytatjuk.)

után a megindult gerezdet ha forró nap éri, megfeketedik és elhull, színváltáskor forró nap eső után megfuleszti a gerezdet, és vagy elszáritja végképen, vagy igen rozsz bört ad az ilyen szőlő. Az őszkezet legyen száraz és jó meleg, az esőzés a venyige nedvét felizgatja, s fára dolgozik, a helyett, hogy fűtjeit érlelje. Az ősz végén a derek hasznosak, a levélle hullást siettetve a metszést előmozdítják.

A szüret Pauillac községben szeptember első fele. — Mihelyt ideje megjön, hozzá kell látni megszakítás nélkül.

A szőlőt nagy gonddal kell szedni; egy értelmes szedő nem vág le más gerezdet csak az olyat, mi legjobban ki volt a napnak téve, melyen a szemek egyforma nagyok, épek, és színűek; azon gerezdek, melyek a tökéhez legközelebb állanak, a legbecsesebbek; a zöld, rothadt vagy felettehűbás gerezdekhez nem nyúl, ott hagyja. Azért az első szedés, mit vinczellérek, és ahoz értők tesznek, a legjobb bort adja; a második szedés vagy kifőzetik, vagy cselédbornak szüretik.

(Folytatjuk.)

N. K. Kam.

A kolozsvári keresk. és iparkamara f. é. maj. 8-án tartott r. közgyűlésének

JEGYZÖKÖNYVE.

(Hivatalos kivonatban.)

Elnök: Dietrich Sámuel. Jegyző: Gáman Zsigmond, titkár.

V. J. ur Verespatakról, mint a kamara levelező tagja, néhány példányt kért a Walmannféle biztonsági gyutacsok leírásából, a mely találmánnyal, állítása szerint, az ottani bányászok kísérleteket ohajtanának tenni. — A kamara szíves készséggel teljesítette a kérést.

A cs. kir. bányagazgatóság tudakozására az Erdélyben elfogyasztott ónmáz (Bleiglätte) mennyiségéről és közép-áráról, a kamara sietett a kezénél lévő adatok alapján a kívánt felvilágosítással szolgálni, miután azonban ezen adatok csak Erdély északnyugoti feléről szólnak, az ország másik részét illetőleg a t. igazgatóság a brassai kamarától való utalva.

A tordai cs. kir. járáshivatal főnöke Hirsch Ferdinand ur tudósításai szerint az építés alatt álló tordai offenbányai utvonallal költségeihez közelebből földbirtokos Turmann Antal ur Nagybanáról 20, és kereskedő Káringecz Tivadar ur Tordáról 15 pft önkényes adakozással szíveskedtek járulni. — Nevezett urak áldozatkészségét a kamara úgy hiszi leghelyesebben méltányolhatni, ha azt nyilvánosságra juttatja, a mi a közügy iránti érdeklődésre tovább is buzdítólag hat.

Ezzel kapcsolatban elnök ur előadja, hogy a helybeli kereskedő-társulat tisztelt tagjaihoz intézett felhívása következtében, az előbb említett célra 40 pft gyűlt össze, a mely összeget a tisztelt járásfőnök urnak már kézbesítette is. Jelenti továbbá elnök ur, hogy az adakozási összeg ily csekélységét az által akarja helyrehozni, hogy a tisztelt járásfőnök ur által már több ízben szép sikerrel megkísértett sorsjátékhoz saját kereskedéséből is tárgyakal fog szolgálni.

A helybeli t. tanács tudósítása szerint, mind a tanács, mind az esküdt közönség egyhangulag elhatározza, hogy a közhitel előmozdítása tekintetéből a telekkönyvet mielőbb életbeléptessék. Ez okból biztosokat neveztek ki, a kik ez ügyben a szükséges lépésekről előlegesen értekezzenek. A tanács ohajtaná, ha e bizottmányba a kamara is nevezne ki részéről egy képviselőt. — A városi tanács és v. esküdt közönség e kor- és szükség szerű határozatát, mint a mely a kamara rég, és több ízben kifejezett ohajlásával találkozott, e gyűlés szintén örömmel üdvözli, s a tett felszólításnak készséggel engedve, kebeléből aelnök Kővári László urat nevezi ki az értekező bizottmányba.

Elnök ur előadja, hogy kolosmegyei főnök mlgs Böldy Gergely ur által fel van szólítva, a kamara néhány tagjával a folyó hó 9-én tartandó azon értekezletben megjelenésre, a melyet a kamara által a m. cs. kir. helytartósághoz fölterjesztett, s onnan a cs. kir. megyei hivatalhoz véleményadásra leküldött takarékpénztári alapszabályok felett, a helybeli polg. biztosítéki, és erdélyi köles. jégkártérítő intézet képviselőivel tartani azért látott jónak, hogy az ezen utóbbiak által is életbe léptetni szándékolt takarékpénztári szabályokat a kamarától fölterjesztett tervezettel összehangzásba hozni, és a három oldalról jövő, de egy célra törekvő akarokat egyeztetni lehessen. Elnök ur tehát a mondott értekezletre meghívja aelnök Kővári László, Naláczy Farkas, Korbuly Gergely és titkár urakat.

Az erdélyi t. gazdasági egyesület m. hó 24-ről kelt átiratában elismeréssel említvén meg a kolozsvári kereskedő testület azon hazafias áldozatkészségét, miszerint a múlt évi állatkiállítás alkalmával egy díj kitűzése által kívánt e fontos gazdasági ág emelésére befolyt, előadja, hogy a jelen évi augusztusi országos vásárok is szándékozik állatkiállítást rendezni, s reményét fejezi ki, hogy a kamara szíves lesz a t. kereskedő testülettől a múlt év-

ben kitűzve volt díj megújítását kieszközölni. — A kamara készséggel egyezett a felszólítás teljesítésébe, s megvan győződve, hogy a t. kereskedő-társulat ez alkalommal sem vonul vissza oly áldozattól, a mely még egy felől a mezőgazdaságot, főleg Erdélyben, kiváló fontos ágát segíti emelkedni, más felől az egykor annyira élénk augusztusi vásár népesítésére, s ezzel a forgalom nagyjobbítására is jótékonyan hat.

A Torda déli részén álló vámsorompó ügyében több oldalról érkező tudósításokból a kamara meggyőződött, hogy e sorompó czélszerűen helyzete által nemcsak azok szenvednek, a kik az országot nem is használják, s a Tordára menetelért mégis vámot tartoznak fizetni, hanem szenved maga a tordai piac is, a melynek eddig rendkívül népes betivasárai hihetetlenül alászállottak, a miért az élelmiszerek ára rendkívül felszökkent, mert a környékbeli falusi nép a vámtól különben is idegenkedvén, inkább nem is megy vásárra, vagy ha megy, a ludasi hivatást látogatja, semhogy a valóban helytelen s épen nem csekély út- s pár lépésre a híd vámot is fizesse. A kamara tehát még mult hó folytán folyamodott az országos cs. k. pénzügyigazgatósághoz, hogy a sorompót az Enyed felől eső első utaszlakhoz áttétetni méltóztassék, a mi által e sok bajnak egyszerre vége lesz vetve.

A titkár jelentése szerint a kamarához bémentett kiállítási tárgyak az erdélyi gazdas. egyesület által küldött cikkekkel együtt a bécsi gazdasági tárlatra annak idejében elindítottak, s mindkét intézet dr. Gajzágó László és áruszállító Szongot János urakat kérte fel kiállítási biztosokul. A kamaránál hat kiállító jelentkezett, vagyis helyesebben, a kiállító választmány által folkértek a tárlatban készítményeik által résztvenni, miután szomorú ugyan, de be kell vallani, hogy a tárlatok iránti részvét e kamara kerületben élőknek épen nem mondható. Név szerint küldtek: Balog Pálné, Popovics Mária selymet, Medgyesi Ignác füstölt húsokat, Vositz Eleonora szeszgyártmányokat, Biasini Domokos bornymáli asztali bort, Fröhlich Frigyes mézet és vizet, s keresk. János kolozsvári nagykereskedés kenyert, a mely 45 fontot nyomott. A gazdas. egyesület küldött cikkek különböző gabonanevekből és borokból álltak. Sajnálni lehet, hogy Erdély két főgazdasági ága, a gazdasági állatok és erdőszet, e szerint merőben képviseletlen maradt; ha csak magán uton nem küldött valaki e tárgyakból is, a mihez azonban kevés remény lehet.

(Vége következik.)

N. Enyed. Junius 15-én. 1857. Tehát két nappal világ vége után. Sem a ravennai viador írójaul magát erővel feltöltő Bacherlen a „Figaro“, sem a Sebastopol bevételére hírlapi kaecán annyit nem rágódtak a lapok — kivéve a szó-csintant; mint ezen a jun. 13-án jósolt megütköztetésén földünknek, ennek a csipős óriási tormának, melyen mi belésett férgek oly erősen szeretjük itthon maradni. Nem azért hoztam fel, mintha én is meg akarnám kísértani rajta fogaim épségét. Nem. Biz én csak megszűni akarom, hogy bármennyin gunyoltuk is legyen eleinte, végefelé mégis kissé megszeppentünk mi is. Volt is rá okunk; olyszzerű dolgok történtek nálunk: színházi előadások, lovasszüreti kiindulásokon, plane jutalomjátékok mindkét helyt, ugyan azon nap, este és órákban, tömött közönség, hozzá még azon időben állatsereglet, s hárfás syrének, — két cukrász letelepülése egyszerre, sok ur szokatlan bőkezűsége, mások meglepő udvariassága, stb. szóval mind oly dolgok, reménytelen valósult hihetlenségek történtek városunkban, hogy borzadva és rémülve nézünk a „titokterhes“ jövőnek elébe, melynek nyomra ilyenféle adagoltok megzavarva minden kétségen kívül olyan valamit találhatott volna ki nekünk, miről hajszaaink vagy felmeredtek, vagy tán éppen mind összegörnyedtek volna Ezek azonban csak jóslatok voltak; de jun. 12-én este megszeppentek ám az eddig hitetlenek is, megjelenvén erre egy jókora zivatar, melyet a borzasztó zenemű nyitányának tartva, nemes önmegadással tevők le fejünket nyoszolyáink párnáira, várva a percet, melyben megnyilatkozik a föld és elnyelend minket öblébe, hogy szétmorzsolódva később annál nagyobb erővel dobjon szét a nagy mindenségbe, miképpen erős lángga változtatva adja ki tág öblét, a szűk nyitaitu bevett gyenge szusz a bombardon. Magyarul mondanám nevét, de nem tudom, magyarítani nem merem, mert ebben a szócintanos világban hamar körmökre koppintának. Lefekvénk tehát, lefekvénk városunkban lakó ivadékaik Pharaonak is, de csak azért, hogy annál hamarabb felkeljenek, mert az említett nyitányra, melynek cikázó vilámaihoz a vastag hangot menyörgések adák, oly gyors léptekkel és nagy kísérettel jelent meg ismét a színpadra városi patkocskánk, hogy nagynevű ösük gyászos végétől visszateretve, a hős ivadékorántsem akart a nem annyira veres, mint sáros tengerben lenni disztelen mocskolódást, hanem felszedvén könnyen mozgathatóját, oly gyorsan talpalt el, martalékul hagyván hajlékait, hogy az ildomtan szomszéd minden erőkördései dacára nem üldözhető tovább. Visszavéve tehát újat szokott kerékvágásában, mint lábait közé farkát a berlini constablertől megrémült

utleveletlen üstökös, és lefolya minden nagyobb zaj okozása nélkül, csak nyomait és pár napig tartó emlékét hagyván hátra. És a háladalatlan szomszédok tán pár nap múlva e fellépéséről nem is emlékeznek többé.

E sorsban részesült egy nevezetes egyéniség is városunkban, kit résztvevő, a szakadó eső miatt nagyon kis számmal gyűlt közönséggel Gy. Sándor tanító és hivatalát megkezdő segédlelkész éppen azon napon szállított lassu postán a halál országába, melyre ama híres csilagász, kiről azt mondja a prózai mű-nemléti közönség, hogy egy bolond létére milliókat csinált azzá, nevezetesen lett üstökösének földünk ellen megjelenni Tagsatzungot adott. Igen e sorsban részesült ő, kit míg élt, mondták: van. Most pár napig: volt. Később: volt vala. Legkésőbb pedig még tán kétségbe is vonták volna valaha lételevét, ha szerencsére a Vasárnapi Ujság meg nem menti nevét az enyészettől, örök életet adván neki. Nem csigázom tovább tiszt. olvasó, képzelem, már is vánsni kezdő fonálát türelmeiknek. Megmondom nevét; ő az, kit megénekelt Salamon Ferencz kötetlen beszédében. „Lassan a testtel“ című 10 aranyos beszélyében. Keszi (Tulu) Márton, esmeretben Pirci Marci, városunk kiérdemült dobosa és városunk egyetlen teherhordó bérkecsijának tulajdonosa, ki ha vagy dobját verte, a világon tán egyedül általa alkalmazott saját találmányu ütényrendszere szerint, vagy ha lehajtott fővel kísérelt megterhelni szekerkejt-vonó szamarát, nem egy érdemes ur csapta be ablakát, vagy verte iramló lépésbe tiszteltreméltó lábait, jókor fedél alá menekülendő az öreg ép talpraesett élcei elől. A városi előjáróság eltemetése költségeire segélyezést utalványozott, de négy szemközti szölvá, többet is adhatott volna annál, mennyit leírni restelek. Régióta szolgál az öreg, s tehetsége szerint híven.

(Vége következik.)

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

345

= Ünnepeleyprogramm. (Beküldött.) Erdély nagy reményű ifjúsága paedagogiai, morális és noothetici szempontból nevelését éber figyelemmel kísérő nagy-mélt. cs. kir. helytartó tanács a kolozsvári rom. kath. gymnasium testületét kegyességének ritka ajándékával örvendezteté meg akkor: midőn ő cs. kir. apostoli Felsége a kegydús Fejedelemlnek 3' 16" magas, 3 5" széles, gazdagon aranyozott keretbe foglalt, hivatalt arezképt a tanítélet hallgató terem díszére, örök emlékül megküldé. Hogy e nagyszerű ajándék, mint buzdító jelképnek emléke, a hálás ifju-nemzedék keblében öröklőn, annak ünnepélyes elhelyezése s leleplezése, ő excellentiája, Erdély magasztos illetű püspöke, s a rom. kath. tanítézetek főigazgatójának, ki bokrós teendőinek közepette is e ritka ünnepélyre, a cs. kir. iskolai tanácsos ur ő nagyságának kísérelében megjelenend, kegyes rendeleténél fogva, e folyó junius hó 29-dik napjára határozatott. Hogy pedig e nap, ne csak a tanuló ifjúságnak, hanem Kolozsvár városa összes művelt osztályának általános ünnepévé varázsolassék, a szülőken kívül, kiknek a tanoncok által jelentés tételik, a helybeli egyházi, katonai s polgári hatóságok főnökei, nem különben a tudományos intézetek igazgatói, az ünnepélynek becses jelenlétökkel emelése, s díszítésére, a nagy-mélt. cs. k. helytartó tanács kegyes meghagyásából, hivatalosan fel fognak kértetni.

A fönnehlített napon, reggeli 9 órákor ő excellentiája, az összes tanári-kar segédlete mellett könyörgő áldozatot nyújtand be istennek a Főszékes Uralkodó Pár s Főszékes család boldogságáért. Ennek végeztével az ifjúság az academiai templomnál kezdve, a gymnasium lépcsőin s folyosóin két sorfalat képezvén, a t. cz. vendégek a gymnasium ünnepélyes díszített nyílvános hallgató-teremébe vonulnak. Erre üdvözlőt, a helybeli zeneegylet tisztelt tagjai által rendezett előzene: „Nyitány Bellinittől“ szolgáland. Ennek megszüntével ő excellentiája a püspök s főigazgató ur kezdi megnyitó beszédét, melynek végeztével ő cs. kir. Apostoli Felségének arezképt leleplezend, miatt az ifjúság egy része, illető tanára által betanítva, zene kíséretében a néphymnuszt éneklendi. A leleplezést követi a gymnasium igazgatójának az ifjúsághoz intézendő beszéde. Ezután a felsőbb osztálybeli tanoncok közül kettő, az ünnepélyhez alkalmazott szavaltat tartand magyar s német nyelven; mindegyik végeztét a nép-hymnusz folytatása követendi. Végre az ünnepélyt bezárja Herold egyik nagyjobb szerű műve, az említett egylet tagjai által előadva.

AZ IGAGZGATÓ.

= Kolozsvárt, július végén tartandó löversenyre már nevezetes előintézkedések tételtek. A cs. k. k. f. méltóságos Beldi Gergely ur, szemle alá vevén Kolozsvár környékét a löverseny tereül e város Szamosfalva felőli határán a „várostava“ nevű helyen, egy angol mérőföldnyi tér találatott a célra alkalmasnak. A város érdemes tanácsa felszólított ő méltósága által, hogy a versenytér felszerelésére szükséges intézkedéseket vállalná magára, mit a tanács teljes készséggel fogadván, b. József Lajos, Biasini Domokos és Makoldi urakat bízta meg a tér beruházására, megszavazván a teljes költséget. A verseny programja most szerkesztetik; ugy hisszük, lesz szerencsénk később azt tüzetesen közölhetni. Addigis kedves dolgot vélünk tenni annak megemlése által, hogy értesülésünk szerint a verseny főrendezője b. Bánfy Albert ő nagysága van kinézve.

= Heinrich e hó 17-dikén a nemzeti színházban fényes astronomiai mutatót adott elő, a tanuló ifjúság számára, lezártított díj mellett, kellő és tudományos magyarázattal kísérv előadását. A színház most igen népes volt, az ifjúság teljes részvéte folytán.

= Az itten állomásozó ezred hangászokara visszaérkezvén városunkba, zeneeladásával újból érdekessé tette népkerti sétánkat.

* Folyó hó 18-án reggel Mária Terézia-rend évnapi nálunk is egy kis ünnepélyességet idézett elő. Az itten állomásozó katonaság tábori zene mellett a sétatérre kihúzódván, ottan a századok négysszöget formáltak, s tábori mise tartatott, melyet

üdv-sorló és az osztrák néphymnusz követett. Körülbelül 10 órákor vége lön a látványos ünnepélynek, melynek szép számú közönség volt tanúja a városból.

* Bizony megijedtünk volt, hogy: no teregetett! annak a világrontó jónak be nem teljességét, de sőt be sem teljességét jövendőlése mégis beteljesedik. Tegnapelőtt este, ugy 8 óra körül, még felsötét volt, a mint a szép Monostor-utczában sétáltunk, s im egyszerre egy égi tűncmeny vona magára figyelmünket. Egy vörös-sárga, jókora fénypont nagy felület képezve hanyatlott földünk felé alá a levegőben, miközben nyílhegy alakú fehérre, tündöklő farkot hagyott maga után. Újra tartatlott mintegy két másodpercig; akkor egyszerre nyom nélkül eloszlott. Már vártuk, hogy mi lesz a következtetése de abból bizony egy árva pukkanás se lett. Megkiváncsiuljunk még azt is, hogy az utazó égi fény legalább is két-akkorának látszott, mint a Vénus és a mint földgömbünkhez közelített, a mi természetesen, mind nagyobbak s mondhatnánk átlátszóbbnak tetszett, míg végre egy pillanat alatt szétszórt.

* Bokajban közelebből egy 20—22 hüvelyk magas és mintegy 11 hüv. átmérőjű római cserépedényt és két urna-fedelel kaplak, melyeket ottani birtokos Bajka József ur megvásárolt, gróf Lázár K. urnak oly czélből szolgáltatott át, hogy azt mint ajándékot az erdélyi múzeum részére küldje be. Mindenik darab igen jó állapotban van. A cserépedényben volt még két száz korszó, melyeket azonban, aranyat remélvén bennük kapni, a találó oláh szétlőtt.

Adakozások a sófalvi h. h. ekklezsia számára. M. Zsom-bori János ur és neje 40 frt és a mesteri lakhoz anyagot m. Véér Farkas ur 40 fr. Dénes Mihály ur 10 fr. Varró István lelkész ur 10 fr. Székely Lajos ur 10 fr. Szabó Ferencz S. F. ur szakácsa, ki a tűzveszélyt is életveszély közt rohant a lángok közé a templomot megmenthetni 6 fr. Pásztor István 7 fr. Varga Mihály 4 fr. Varga Márton 4 fr. Pásztor Samu 5 fr. Jakab Sándor 4 fr. Varga István 3 fr. Varga Dávid 4 fr. Bészok J. 4 fr. Jakab Mihály 4 fr. Orbán Samu 2 fr. Bányai J. 4 fr. Varga J. 1 fr. Varga Samu 1 fr. Szabó Mihály 2 fr. Fejér M. 1. Pásztor B. Sándor 2 fr. Jakab János 3 fr. id. Pásztor S. 2. fr. Pásztor Sándor 1 fr. Pásztor András 24 kr. Mihály Sándor 4 fr. Pásztor Mari 2 fr. Pásztor Márton 1 fr. Kolcsár Pál 4 fr. Gyenge János 1 fr. Botos János 2 fr. Székely Márton 2 fr. sófalvi elégették Soós Sándor 2 fr. Jakab Samu 3 fr. Korondi Sándor tanító 4 fr.

(Folytatjuk.)

VÁLYI ELEK, esperes.

KÜLFÖLD.

Belgium. A zavargás három napja alatt okozott károk, szakértők hivatalos becslése szerint — alig rug-nak 400 frankra. Az alkotmányos élet ily csekély károkat okozó szelvése ellen valóban senkinek sem lehet panasza, annál kevésbbé jajveszékése.

— A ministerium jövőbeli eljárását illetőleg leghihetőbbnek látszik, hogy a kabinet vagy a két párt kibékítését igyekszik kieszközölni, vagy pedig ezen terv megfuzulása esetében, a saját keblében megoszlott kabinet engedend a közvélemény ítéletének és saját pártja elégtelenségének.

Németország. Berlin, jun. 7. A belgiumi események egyelőre alkalmasnak látszanak ugyan arra, hogy azokat egy bonapartista lap remek tolla európai érdekek ügye gyanánt terjeszse elő, mind a belga sajtót a párisi congressuson európai ügyről emelte fel Walewzski gróf, a francziák császáranak egyik legbensőbb embere: de már is elvesztették e kis alkotmányos ország újabb mozgalmait nagyobb jelentőségüket, csupán erkölcsi hatásuk maradt meg Belgiumra s talán a szomszéd Francziára nézve is; a minisiterok elbocsátása sem ébreszt immár semmi különös érdeket; a kabinet valószínűleg

kormányon marad, és csak a nagyon clerikalis Nothomb fog elbocsátatni. Annál inkább van itt jelenleg a diplomatikai körök egész figyelme a dunai fejedelemségek felé fordulva, mivel azt hiszik, hogy ott a pártok mindinkább növekedő surlódásai folytán érdekes események állhatnak elő. Francziaország visszavonulása az unio-kérdésben immár elkezdődött; a franczia inspirált lapok már is oly hangon beszélnek, mely az eddigőtől szembeszökőleg elüt; nem erősítik többé, hogy daczára Ausztriának, és daczára a Porta által Moldova- és Oláhországban részint megrendelt, részint elnézett rendszabályoknak, az egyesülés mégis meg fog történni; csak annyit mondanak, hogy mostantól fogva Francziaország loyális eljárása következtében ennek erkölcsi tekintélye a dunai fejedelemségekben állandóul alapítva van, akár egyesüljenek, akár nem ezen tartományok. Hogy a dunai fejedelemségek szándékolt új szervezése Törökországnak a nagyhatalmak által biztosított épségével homlokegyenest ellenkezik, — hogy egyedül Ausztria maradt tökéletesen hű az ő conservatív elveihez, azt feledni látszanak a kérdés jelen alakulási stadiumán.

A hideg éjszakon is, ámbár lassudan, de annál biztosabban mutatkoznak a politikai figyelő előtt oly fejlődési jelenségei, a mik említett érdekelnek. Azon hírek mellett, hogy a svéd király a trónról alkalmilag visszavonulna, s hogy a dán király ismételve jelenette ki lemondási ohajtását; a schleswig-holsteini kérdés ismét mindinkább előtérbe lép, s e kérdés, kivált újabb időben a német nagyhatalmak által egész erőlyel van fölvetve.

A Bécs- és Berlinből máj. 20-kán Dániában menesztett jegyzék, mely a dolgok jelenállásában nem csekély jelentőségű, 23 kán lön a dänkormánynak átadva s előre látható vala, miképp a Koppenhágában levő osztrák és porosz ügyviselőknek adott utasítások figyelmet ébresztene. Ez okmány fölött szörnyű zajt üt a dän sajtó, mire csak a „Dagbladet“ im e szavait hozzuk fel példaul: „A dän kormány e jegyzékből is újabb bizonyosságát láthatja annak, hogy békés úton lehetlen a kiegyezkedés, ha csak Dánia önállósága végmorzsáját is oda nem akajadni s oly követeléseknek engedni, a melyek ellen három éviglen vétet s életét kockázára tette. Több engedményt már nem adhat Dánországnak és ha utolsó békekísérlete is felsül, akkor a Svájcztól adott példát követve, kérésülnie kell arra, hogy erőhatalommal lépjen fel az erőhatalom ellen. Legjobb kütfölből jelentetjük, miképp nemcsak Oroszország, de Anglia s Francziaország is hathatósan tanácsolták Dániának, hogy a német nagyhatalmaknak tegyen valamely, habár „előleges“ engedményt.

Oroszország. A Fekete-tenger mellékéről írják, hogy Szebastopol, Nikolajeff és Odessa közt élénk mozgalom keletkezett. A krimiai háborukor elsüllyesztett hajókból eddig már 16-tot emeltek ki. „Pruth“ „Laba“, „Reni“, „Duna“, „Chersones“ görögök Nikolajeffben helyreállítják és már működnek is. Mindössze 87 hajó volt elsüllyesztve.

— Az orosz lapok egy része most nyíltan szólal fel az államszolgálatban levő külföldiek ellen, kik minden nagyobb hivatalt bírnak, egyedül édes magokról, saját táskáikról gondoskodnak, s a haza jólétével mitsem

törődnek, mint amaz állat, mely megeszi a makkot, de a fával nem sokat gondol. Ideje már, hogy Oroszország e nagy csapástól megszabaduljon, s kiáltson azon sehnaiaknak: lódulj, kotródjál, vakaródjál! Egyszersmind pedig pártolások alá veszik a muszka lapok a lengyeleket, mutatván a muszkák és lengyelek közli fajkonossággal, s nagy tüzzel védik a panszlavismust, mint a melyre nagy jövő várakozik. A lengyel lapok kezdet fognak velök, jósolják e nagy jövőt, de csak azon föltét alatt, hogy az izmos test a lengyel szellemmel testvéreileg egyesüljön. A „Czas“ ragyogó dícsbeszédet tart Sándor császárnak, s ennek annestáit és kegyelmezéseit egy boldogabb jövő hírnökeül tekintti Lengyelországra nézve. Nagy hiba volt az előbbi kormány részéről, hogy az 1830-ki forradalmat nem tudta elfelejteni, s a lengyel királyság lakosaival úgy bánt, mint megtöbötött rabszolgákkal. „Közmegelégedést okoz az is, mond a nevezett lap, hogy több előkelő hivatalnok, különböző visszaélések miatt el lön bocsátva.“ Ezenkívül közvetve nagy dícséretet mond a királyságban levő zsidókra, azon kedvetlenül tett megjegyzése által, miszerint minden ipar vállalat az országban zsidó kézben van; a keresztyének ellenben csak rendkívül csekély ipar- és kereskedelmi munkásságot fejtenek ki.

UJPOSTA.

— A német-dán kérdés mellett, mely parázsából felgyulni készül, miután a német nagyhatalmak és Dánia közli egyetértés mind nehezebben tűnik fel, — a dunai fejedelemségek kérdése folyvást előtérben áll. E kérdés miatt tart az Austria és Francziaország közötti feszültség, s a bécsi franczia követ Francziaország nevében „sajnálkozását“ fejezi ki a fölött, hogy Austria az unio-ellenes moldovai kaimakant a vaskorona-renddel ékesíti fel, mi egyébiránt csak a franczia előtt látszhatik „demonstrationak.“

— A szárd kormány, Ausztria iránti ellenszenvből, a többi olasz kormányokkal készül kiengesztelődni. Így közelebből szárdinai követje a pápának Bolognában üdvözlésére ment. Így akar a szárd kormány Nápolyt is kibékülni, s ezt a nápolyi koronaörökös és egy szárd herczegnő közli házassággal is megpecsételni.

Amerigából nagy hír az, hogy Walker, az elhírhedt nicaraguai dictator capitulált, még pedig oly becsületesen, hogy szabadon bocsátva, most Uj-Orleansban van, az északameriaktól mint fejedelmi személy fogadtatv. Egy kissé kipihené magát, hogy majd három-négy hónap mulva újra erősülten legalább is 5000 kalandor társal jelenhessen meg nem régi vitéz tetteinek kiűhelyén.

Washingtonban katonai hadjáratot határoztak el Utahba a mormonok ellen. Az egyházi viszály mind inkább növekedik e csodaszemek közt.

— A livornoi színház égése alkalmával, a toscanai „Monitore“ szerint 88 személy lön megsebesítve, s 62 meghalva.

Bécsi hírek. Junius 16-dikén. Magyar urbéri pap. 81/4 Nemzeti kölcsön 84/4 Arany pénz 7/4, Ezüst 53/4

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(201)

(2—3)

Nº 3114. — 1857.

Pályázati csőd-hirdetmény!

A kolozsvár-árosi tanácsnál egy ideiglenes járulónál állomás 250 ezüst forint fizetéssel írességbe jövén, ezen állomásra a magas cs. kir. helytartóság f. évi május 23-áról 6013 szám alatt kelt rendelete következtében f. évi július 10-keig ezen pályázat nyitattik.

Az ezen állomásra pályázni kívánók arra utasíttatnak hogy ebélt kérelmüket szabályszerű bélyeggel ellátva az irt határ ideig az alólírt városi tanácshoz adják be.

Ezen állomás elnyerésére szükséges hogy a pályázó a Magyar és Németnyelv tudását, főleg e nyelvekeni fogalmazási képességét, iskolai tanulmányait valamint a közszolgálatban gyakorlati képzettségét, úgy politikai és erkölcsi feddhetlen magaviseletét tanúsítsa.

A kolozsvári tanácsból jun. 12. 1857

(192)

(6—6)

(Bélyegmentes.)

Jég- és tűzkármentési fölhívás.

A mezei termények jégkár elleni biztosításának korszaka bekövetkezvén, a t. közönség figyelmessé tétetik a jégkarok által évenként eléidített pusztaulásokra, s egy-szersmind a cs. k. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat által tisztelettel fölhívatik ezen társulatba lépni. Társulatunk tagjai egymásnak — kölcsönösség alapján — mindjég- mind tűzkár ellen teljes 100 pctnyi kárterítést biztosítanak, s kitűzött

céljok az év végén fölmerülő biztosítéki díj-összet föleslegének „osztalékképen“ visszanyerése, hogy biztosítása arányában minden tagja a társulatnak csakis annnyal járult legyen a közös pénztárhoz, mennyit a való-ságos kár födezésére a társulat tiszta kívánalmi igénylenek. — A kárterítés az alapszabályok értelmében a kár miután szabályszerű megallapítása után 50 pct erejéig rögtön térítetik meg, mi azonban ellentem áll, a kárt már ez első fizetésekor „teljes 100 pcttel“ fordítan meg. A társulatba lépés pedig megtörténhetik e társulatnak a két magyar-bazában s az összes birodalom mindenik tartományában létező ügyvivősegi által. bolott a szükségelt nyomtatványink díjtalanul kaphatók, valamint a kívántató utasítások is egész készséggel kiszolgáltatnak. — Kolozsvárt, május 20-kán 1857.

A cs. kir. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tűz kármentő társulat igazgatósága

Nem hivatalos.

(201)

(1—3)

Alólírt számos joakarói, ismerősei s barátai egyenes fölcsúlásának eleget teendő de másfelől a külön-külön értesítés nehézségét is kikerülendő bátorodik a nyilvánosság közlője jelen ntján tisztelettel tudatni: hogy a magas cs. kir. folyó évi márt. 7-dikén kelt 3219 — 1857. számú igazságügyi minisiterialis g. m. 1857. számú igazságügyi minisiterialis kibocsátvány nyomán azon helyzetbe jött, hogy országos ügyvédi hivatalát megkezdve, ügyvédi irodáját megnyitotta Nagy Szebenben Wiesengasse 223 házszám alatt.

Irántami bizalmát minden ismerősseim-nek pontos és lehető leggyorsabb szolgálattal igyekezővén megtartani, csak annyi még mit meg kell említenem: miszerint én a peres ügyekben kivül minden a helyben székelő polgári és katonai hatóságoknál teendő lépéseket úgy az urbéri válságokból folyó ügyek iránti akár a tókere akár a kamatokra vonatkozó megbízásokat, obligatók beváltásait, az azokérti itt helyben vagy Bécsben, hol biztos házzal van érintkezésem, fizetett pénzüsségelem az illető pénzváltóktól nyelrendő és a tulajdonosnak kézbesítendő számlák melletti megküldését minden számlák jutalom-díj nélkül, a rendes ügyvédi honorarium mellett lehető leggyorsabban eszközöndem.

Nagy Szeben junius 15 kén 1857.

Egerpataki KIS KÁROLY s. k.

országos ügyvéd.

(205)

(1—1)

Biztosított Biztosítás.

Még az el enyészett 1854 dik évben Ab-

KOTISEL NIKULAI.

Bérbe adó birtok kerestetik.

Gazda-tiszti pályán 25 év lefolyta alatt folyvást működő egyén, egy közép-ki-terjedésű, 1—2 ezer pengő forint bérig felruhátó, czélserű gazdaság felállíthatá-sára alkalmas repez és luczerna természetére használható, valamelyik várostól, ha-lehet, országút-mentiben 3—4 orányi távolságnál tovább nem eső, több évekre vagy angol bérlet rendszerre bérbe adó birtokot keres.

Kiknek kiadó szándékuk volna, kéretnek a felvilágosításul szolgálható adatokat Kolozsvárra, tanár t. cz. Berde Áron urhoz bérmentes levélben beküldeni.